

по-малко брутално към учителитѣ, които бѣха подложени на масови преследвания.

Страната на „матроситѣ“ схващаше положението на нѣщата по-иначе. Тя смѣташе умственото развитие и нравственото повдигане на „народа“ невъзможно иначе, освенъ като следствие отъ икономическото му повдигане. Ето защо „матроситѣ“ схванаха, даваната просвѣта да бѣде срѣдство въ рѣшетѣ на „народа“ за икономическия му подемъ. Такива знания можеха до бждатъ само политико-икономическиятъ. А че въ такъвъ случай Съюзътъ ще се занимава съ „политика“, ще „партизанствува“ е очевидно. Обаче, това е необходимо за „доброто“, за „благо“ на „народа“. Министерството ще преследва учителството, ще има „чума по израиля“, „гладни месеци“ и пр., много жертви ще се дадатъ предъ жертвеника на „народния олтаръ“, но нека! — За „доброто на народа“ всичко трѣбва да се претърпи. Неприязненото отношение на министерството не е случайно — то е вследствие противоречието на държавнитѣ интереси и онѣзи на „народа“. Официалната просвѣта нѣма нищо общо съ съюзната — „народната“. Ето защо и ние нѣма защо да се кланяме предъ министерскитѣ канцеларии. Така, сп. „Право дѣло“, редактирано отъ Д. Негенцовъ — сегашния председател на Б. У. С., не одобряваше постѣпката на управленииятъ комитетъ, който бѣ изпратилъ едно писмо до министерството по случай изборитѣ на 12. IV. 1898 год. за Висшъ учебенъ съветъ относно различието въ ръководнитѣ мотиви на окр. учил. съвети при провъзгласяването избранитѣ учители за членове въ Висшия учебенъ съветъ. А отъ друга страна, сжщото това списание одобряваше „по принципъ“ приготвената петиция и подадена на Народното събрание презъ 1898 год. за удовлетворение. „Матроситѣ“ схващаха държавата само въ лицето на изпълнителната властъ и за това бѣ излишно, споредъ тѣхъ, да се обръщатъ къмъ министерството, понеже „държавнитѣ“ и „народнитѣ“ интереси сж непримирими. Обаче, Народното събрание е „законодателно тѣло“ и не може да бжде „противо-народно“.

Тукъ му е мѣстото да направимъ едно предупреждение, отнасящо се до „характера на „капитанското“ и „матроското“ течения. Нѣкои смѣтатъ, че само „капитанитѣ“ сж представители на *дребно-буржуазния* възгледъ въ учителското движение, когато „матроситѣ“ сж представители на *социалистическото* движение. Да се третиратъ „матроситѣ“ като „социалистическо“ течение, виновна е, наистина, тѣхната *социалистическа фразеология*, заета отъ социалистическата партия тогава, която както на всички недоволни обществени елементи, така и на учителството, даваше словесни изражения, думи за окачествяване на тѣхнитѣ болки и искания. Както ние не можемъ да сждимъ за социализма на тогавашната социалистическа партия отъ социалистическиятъ ѝ фрази, а *сждимъ отъ това, което тя бѣ въ действителностъ тогава*, така и отъ социалистическата фразеология на „матроситѣ“ не можемъ да сждимъ, че тѣ сж „социалистическо“ течение, което най-после се излѣ въ *Учителската социалъ-демократическа организация*. Наистина, както ще видимъ по-после, отъ „матроситѣ“ се отдѣлиха социалдемократитѣ (тѣсни солиацисти или